Frederik Waldeck, rundveedierenarts

ADVIEZEN VOOR NIET-IBR-VRIJE BEDRIJVEN

Een stap in de goede richting

Als sector hebben we de doelstelling om IBR-vrij te worden. Maar ook voor u en uw bedrijf is de aanpak van IBR bijzonder waardevol. Denk aan de gezondheid van uw koeien, de melkproductie en uw werkplezier. Veel bedrijven die deelnemen aan IBR-vrij (route tankmelk) of IBR-vrij (route vaccinatie) kunnen na twee jaar een stap maken in de goede richting. ▶

IBR-VRIJ (ROUTE TANKMELK): STATUS 'ONVERDACHT' → STATUS 'VRIJ'

Bent u deelnemer aan het programma IBR-vrij (route tankmelk) en heeft u al twee jaar of langer de status 'onverdacht'? Dan kunt u eenvoudig en vaak zonder afvoeren van koeien overstappen naar de status 'vrij'.

In april 2018 startte binnen de melkveehouderijsector de IBR-bestrijding. Veel bedrijven die tot dan toe geen status hadden en waarbij eenmalig tankmelkonderzoek geen IBRgE-antistoffen aantoonde, stapten toen in het programma IBR-vrij (route tankmelk). Dat leverde hen de status 'onverdacht' op. Bedrijven die sindsdien maandelijks een gunstige tankmelkuitslag hebben, kunnen dit voorjaar 'overstappen' naar de IBR-vrijstatus.

Hiermee helpt u niet alleen de sector, vooral ook uzelf. Er is namelijk een kleine kans dat er op uw bedrijf nog een rund loopt met antistoffen. Deze is levenslang drager en kan het virus opnieuw gaan uitscheiden. Overstappen naar vrij neemt het risico weg dat zo'n rund andere dieren besmet. Ook verlaagt het de kans op een IBR-uitbraak van buitenaf naar minder dan 0,5 procent. En met de status 'vrij' voor IBR kunt u runderen verhandelen en makkelijk deelnemen aan IBR-vrije en -veilige keuringen en fokveedagen.

Hoe wordt u IBR-vrij?

De laatste stap naar vrij is niet moeilijk. U hoeft alleen bloedonderzoek te laten doen van alle runderen van zes jaar en ouder, alle runderen waarbij eerder IBR-antistoffen zijn aangetoond en alle aangevoerde runderen van niet-vrije bedrijven waar nog geen antistoffenuitslag van bekend is.

Vaak overstappen zonder afvoeren

Uit een analyse blijkt dat bij 93 procent van alle overstappende bedrijven geen dieren met IBRgE-antistoffen worden aangetoond. Deze bedrijven ontvangen na het bloedonderzoek direct de vrijstatus. Bij de overige bedrijven wordt gemiddeld 1,4 rund met antistoffen gevonden, bijna altijd de oudste aanwezige koe(ien). De kans is dus groot dat u kunt overstappen zonder dieren af te voeren. Heeft u eenmaal de vrijstatus, dan bewaakt u deze, zoals u nu ook gewend bent, eenvoudig via maandelijks tankmelkonderzoek.

Aanmelden voor de overstap naar vrij kan **via www.gddiergezondheid.nl/overstappen** of telefonisch via 0900-1770 (optie 1). Wacht met bloedtappen totdat de aansturing voor bloedonderzoek in VeeOnline verschijnt.

IBR-VRIJ (ROUTE VACCINATIE): STATUS 'VACCINEREND' → STATUS 'ONVERDACHT'

Bent u deelnemer aan het programma IBR-vrij (route vaccinatie) en vaccineert u uw runderen al zo'n twee jaar tegen IBR? Dan kunt u uw bedrijf wellicht aanmelden voor IBR-vrij (route tankmelk).

Melkveebedrijven waar in het voorjaar 2018 bij tankmelkonderzoek antistoffen werden aangetoond, vaccineren verplicht twee keer per jaar. Als zij zich strak aan dit schema houden en geen nieuwe runderen met antistoffen aanvoeren, dan worden gemiddeld vier tot vijf jaar na de laatste viruscirculatie geen IBRgE-antistoffen meer gevonden in de tankmelk. Dit betekent dat gemiddeld minder dan 10 procent van de melkgevende runderen nog antistoffen heeft.

Nog antistoffen in de tankmelk?

Na twee jaar vaccineren is het zinvol te onderzoeken of er nog antistoffen in de tankmelk zitten. Dit gebeurt met een test die onderscheid maakt tussen het IBR-veldvirus en het IBR-vaccinvirus (een markervaccin). Worden bij dit onderzoek geen IBRgE-antistoffen aangetoond, dan is het advies om dit onderzoek twee maanden later te herhalen. Is die uitslag ook gunstig, dan kunt u zich met de status 'vaccinerend' aanmelden voor IBR-vrij (route tankmelk). U krijgt dan de status 'onverdacht'. Zolang u niet zeker weet dat er geen (oudere) koeien met antistoffen aanwezig zijn die opnieuw virus kunnen gaan uitscheiden, is het advies om daarnaast te blijven vaccineren. U werkt op deze wijze het snelst toe naar een IBR-vrijstatus. Worden er bij het tankmelkonderzoek wel antistoffen aangetoond, dan moet u blijven vaccineren. Het advies is om dan jaarlijks een tankmelkmonster te laten onderzoeken op IBRgE-antistoffen.

Extra onderzoek voor meer informatie

Bent u benieuwd naar de nog te verwachten tijdsduur van de ongunstige IBR-situatie, of wilt u een goede onderbouwing voor beslissingen omtrent afvoer en de vaccinatiestrategie? Dan kunt u in overleg met uw dierenarts steekproefbloedonderzoek laten doen. Tap hiervoor de oudste twee koeien, acht koeien uit de middenlactaties en tien vaarzen (verdeeld over verse en oudmelkte dieren). Ook kunnen aangevoerde koeien extra informatie geven. Voor een volledig inzicht in de besmettingsgraad van uw veestapel kunt u koppelonderzoek laten doen via de MPR. Kijk voor meer informatie op **www.gddiergezondheid.nl/individueel-melkonderzoek**.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen via info@gddiergezondheid.nl of 0900-1770 (optie 1). ■